

B.N.RIZAYEV

**XALQARO
MUNOSABATLAR
VA DIPLOMATIYA
TARIXI**

Rizayev Baxtiyor Nazarboyevich

**XALQARO
MUNOSABATLAR
VA DIPLOMATIYA
TARIXI**

*60220300 – Tarix (mamlakatlar va yo‘nalishlar bo‘yicha) ta‘lim
yo‘nalishi uchun darslik*

**“KAMOLOT” nashriyoti
Buxoro – 2023**

UO'K: 327.3.5

KBK: 66.4(0)

N 32

Rizayev Baxtiyor Nazarboyevich, Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi / [Matn]: Darslik / B.N.Rizayev – Buxoro: “BUXORO DETERMINANTI” MCHJning Kamolot nashriyoti, 2023. – 168 b.

Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi darsligida qadimgi davrdan to hozirgi kungacha xorijiy mamlakatlarning xalqaro munosabatlar va diplomatiya sohasida bosib o'tgan ko'p asrlik yo'li, turli tarixiy davrlarda xalqaro munosabatlar va diplomatiyaning rivojlanishiga ta'sir qilgan omillar, jahon maydonida faoliyat olib boruvchi chet el davlatlarining tashqi siyosiy faoliyati tarixi va diplomatiyaning ahamiyati to'g'risida talabalarga ma'lumot beriladi.

Mazkur darslik oliy o'quv yurtlarining tarix ta'lim yo'nalishi talabalari uchun mo'ljallangan. Shunindek professional ta'lim o'qituvchilari, ijtimoiy-gumanitar yo'nalishdagi talabalar hamda diplomatiya tarixiga qiziquvchi kitobxonlar uchun mo'ljallangan.

Ma'sul muharir:

Sh.A.Hayitov – tarix fanlari doktori, professor

Taqrizchilar:

G.E.Mo'minova – Qarshi davlat universiteti Jahon tarixi kafedrasida tarix fanlari doktori, professor

J.Y.Ergashev – Buxoro davlat universiteti Jahon tarixi kafedrasida dotsenti, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

ISBN: 978-9910-734-13-7

Darslik, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining “29” maydagi “232” sonli buyrug'iga asosan nashrga ruxsat berildi.

Ro'yxatga olish raqami 232-707

© “KAMOLOTT” nashriyoti
© Rizayev Baxtiyor Nazarboyevich

MUNDARIJA

Kirish.....	5
I. BO'LIM. QADIMGI SHARQDA XALQARO MUNOSABATLAR VA DIPLOMATIYA	
I bob. Misr va Mesopotamiyaning o'zaro xalqaro aloqalari.....	7
II bob. Misr va Bobil munosabatlari.....	11
II. BO'LIM. MESOPOTAMIYA VA MISR ALOQALARI	20
III bob. Misr va Mitanni munosabatlari.....	21
IV bob. Misr va Ossuriyaning xalqaro munosabatlari.....	23
V bob. Misrning Xetlar bilan diplomatik aloqalari.....	24
III. BO'LIM. QADIMGI YUNONISTONDA DIPLOMATIYA VA ELCHILIK	
VI bob. Yunon polislari va elchilik munosabatlari.....	32
VII bob. Makedoniyaning xalqaro aloqalari.....	36
VIII bob. Iskandarning Sharq yurishi oqibatlarini.....	41
IV. BO'LIM. QADIMGI RIM DIPLOMATIYASI	
IX bob. Qadimgi Rimda xalqaro munosabatlar va diplomatiya....	52
X bob. Rim respublikasi va imperiya davri diplomatiyasi.....	57
V. BO'LIM. ILK O'RTA ASRLARDA XALQARO MUNOSABATLAR	
XI bob. G'arbiy Yevropaning hududiy bo'linishi.....	64
XII bob. Vizantiyaning tashqi aloqalari.....	65
XIII bob. Franklar qirolligi.....	66
XIV bob. Arab xalifaligi diplomatiyasi.....	69
VI. BO'LIM. SO'NGGI O'RTA ASRLAR VA ILK YANGI DAVRDA XALQARO MUNOSABATLAR	
XV bob. So'nggi o'rta asrlar Yevropada xalqaro munosabatlar va diplomatiya.....	73
XVI bob. XVII asrda Yevropa diplomatiyasi.....	80
XVII bob. XVII asrning boshlarida Angliya burjua inqilobi.....	85
VII. BO'LIM. AQSH DIPLOMATIYASI VA XALQARO MUNOSABATLAR.	
XVIII bob. Yevropa davlatlarini mustamlakalarning mustaqillik uchun kurashiga munosabatlari.....	93
XIX bob. Angliyaning izolyatsiya qilinishi.....	98

**VIII. BO'LIM. BUYUK FRANSUZ BURJUA INQILOBI
VA YEVROPADAGI XALQARO MUNOSABATLAR**

XX bob. Fransiya burjua inqilobi davri diplomatiyasi.....	102
XXI bob. Birinchi imperiya davrida Fransiyadagi konsullik va xalqaro munosabatlar.....	110
XXII bob. Yevropada "Vena tizimi" ning qaror topishi.....	119
XXIII bob. Qrim urushi atrofidagi xalqaro munosabatlar.....	124
XXIV bob. Germaniyani birlashtirish muammosi va uning xalqaro oqibatlari.....	132

**XII. BO'LIM. XIX—XX ASRDAGI XALQARO
MUNOSABATLAR VA DIPLOMATIYA**

XXV bob. XIX—XX asr boshlarida xalqaro munosabatlar va diplomatiya.....	149
XXVI bob. Eng yangi davrda xalqaro munosabatlar va diplomatiya.....	156

Rizayev Baxtiyor Nazarboyevich

XALQARO MUNOSABATLAR VA DIPLOMATIYA TARIXI

60220300 – *Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha) ta'lim
yo'nalishi uchun darslik*

Muharrir:

E.Eshov

Tex. muharrir:

D.Abduraxmonova

Musahhih:

M.Shodiyeva

Badiiy rahbar:

M.Sattorov

Nashriyot litsenziyasi № 022853. 08.03.2022.

**Original maketdan bosishga ruxsat etildi: 17.10.2023. Bichimi
60x84. Kegli 16 shponli. "Times New Roman" garnitura 1/16.**

Ofset bosma usulida. Ofset bosma qog'oz.

Bosma tabog'i 10,5. Adadi 100. Buyurtma № 168

KAMOLOT

**"BUXORO DETERMINANTI" MCHJ
bosmaxonasida chop etildi.**

Buxoro shahar Namozgoh ko'chasi 24 uy

Tel.: + 998 91 310 27 22